

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

12. letnik, četrtletnik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdo sam po nje, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Kotliškoga tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petlitvste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratno oglašje primaren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Nezaprete reklamacije se pošiljajo proti.

Nepoštena hujškarija.

Nečedni in zahrbiti nasprotniki slovenske kmetijske politične, kmetijske organizacije so priteni z nečedno in hinavsko agitacijo. Kridati so začeli med kmetijskim ljudstvom: Dr. Korošec hoče uvesti revizijo za razna živila. Naše neobčutno ljudstvo bi radi nahujskali in preslepili s svojimi lažmi; saj znajo lagati, da se kar kad. Naenkrat so postali ti gospode »demokratski« advokati, profesorji in uradniki sladki in »veliki« prijatelji kmetijskega stanu. Na tako dobrikanje slovenski kmetje pa ne dajo prav nič. Mi poznamo te ljudi še predobro iz one dobe, ko so se bili »liberalci«, »svobodomislci«, »naprednjaki« in kakor so se že sploh imenovali. Sedaj kričijo ti »demokracije«, da hoče Korošec zopet vpeljati revizijo živil. Cela stvar je naslednja: Prehranjevalni minister dr. Korošec je pretekli teden v narodnem predstavništvu v Beogradu govoril o naši prehrani. Izjavil je, da bomo še tudi to in prihodnje leto v Jugoslaviji navezani na živila, ki jih pridelamo doma, ker so tudi zaloge v tujini večinoma izčrpane in bo uvoz vedno zelo drag in otežkočen. Da bo pa razdelitev živil v Jugoslaviji pravilno urejena, bo treba predvsem v onih krajih, kjer se pridelajo žita in drugih živil v izobilju, kakor je na Hrvaškem, v Banatu, v Slavoniji vpeljati nabavo živil pod državno kontrolo, ker bi sicer veleposelniki, bogataši in prekupci zopet »po svoje« tržili z živil, jih podraževali ter prodajali tujcem. S tem, če država uredi prodajo živil, predvsem žita, bo prehrana v Jugoslaviji urejena in mi ne bomo navezani na tuj uvoz ali pa na samovoljno noat bogatih liferantov. To bo uplivalo tudi na cene, ker razni židi in prekupci na Hrvaškem in Ogrskem ne bodo mogli samovoljno narekovati cen, kakor se je to zdaj zgodilo, ko vlada svobodna trgovina. Tako bodo siromašni ljudje na deželi in delavci dobili cenejši kruh. Popolnoma izključeno je, da bi naše male kmete naša vlada nadlegovala z revizijami. Če se bo od veleposelnikov in graščakov zahtevalo, da morajo od-

dati odvisne pridelke, to pač noben treznemisleč človek ne bo smatral za krivico.

Dr. Korošec se je odločno postavil v bran zoper neizmerno goljufivost in oteruštvu, ki je zavladalo na Hrvaškem in Ogrskem. Ta pa nima je takozvana demokratska — v resnici pa liberalna stranka — padla za hrbel ter začela braniti nekrščene in krščene hrvaške in ogrske žide.

Liberalci so že od nekdaj bili zaščitniki raznih oteruštvov in ljudskih izkoriščevalcev. Takšni so bili nekdanji naprednjaki, takšni so tudi sedanjí demokracije. Z obrambo hrvaško ogrskega ederuštvu je Jugoslovanska demokratska stranka jasno in javno pokazala, da je glavno taborišče protiljudskih gospodarskih načel in shiralizacije ljudskih izkoriščevalcev. Naš slovenski kmet jim ni nikdar verjel in zaupal in jim tudi v bodoče ne bo. Kar velja o demokratski stranki v obče, velja tudi o njeni »kmetijski« podružnici, o Jugoslovanski kmetijski stranki, ki se je v Ljubljani osnovala dne 1. junija. V njej so se zbrali sami nekdanji liberalci na kmetih in razni častihlepni nezadovoljenci.

Liberalci pa kmet nikdar ne more zaupati, naj si pribežja z obljubami ali pa hujškarijami. Naši kmetje dobro vedo, da je Slov. kmetijska zveza bila in da bo tudi v bodoče najboljša in edina braniteljica in varuhinja koristi slovenskega kmetijskega ljudstva.

Naše severne meje.

V Parizu so sedaj v velikem obsegu določili naše severne meje, t. j. na Koroškem in Štajerskem. Na Koroškem bi šla meja od Jeps v Kara vankah naravnost proti severu blizu do Osejkega jezera, do točke, ki se bo določila pozneje, potem ob Osejškem jezeru ob meji med celovškimi in šentvidskimi okrajem, seboj severno do Sinje planine, se spusti zopet k Dravi, a je ne doseže nikjer in prestopi severno od Dravograda pri Kokošnjaku štajersko mejo, gre kakih 5 km severno od Orave, severno Sv. Lovrenca pri Ljubku, ob razvodju

do Lučan, zavije severovzhodno proti Muri, katero doseže pri meji mariborskega in lipniškega okraja, tete ob Muri do Segevoev, potem severno k madžarski meji do Sv. Anze pri Gleichenbergu in od tam proti Sv. Gothardu na Madžarskem. Na Koroškem izgubimo Kanalsko in Ziljsko dolino, na Štajerskem so pa meje pri Špilju nejasne in jih bo določila posebna komisija. Ni se gotovo, ali bo Špilje spadale pod Namake Avstrije ali ne. Slov. Prekmurje je naše. Ostale meje se pa niso določene, zlasti ne one na Primorskem.

Koroška osvebojena.

Kakor smo že zadnjič poročali, so nemške tolpe na Koroškem kršile premirje in prelopile pogodbe, ki je bila sklenjena med Jagoslavijo in Nemške Avstrije, napadle naše čete, se razširile po Slovenskem Koroškem ter uprizorjale grozečejša kakršnaka niso zagrašili niti Turki, ko so plenili po slovenskih deželah. Tada prišel je dan plačila. Naše brabre čete so rano ob rani z našimi vilimi hrvaškimi in srbskimi brati prodrale na Koroško, v kratkem času zasedle vse slovenske ozemlje na Koroškem ter ob velikem navdušenju ukorakale v glavno mesto Celovec, na katerega nas veže tolike spemimov. Osvebojeno je tudi Gosposvetsko polje, kjer so ustoličevali naše prve slovenske neodvisne kneze in vladarje. Namre tope se v velikem neredu bežale pred našimi četami, pometale orožje od seba ter pustilo za seboj velike množine pušk, strojnih pušk in topov.

Vlada Nemške Avstrije je bila prisiljena prosti za premirje in je odpustala v Kraj svoje zastopnike v svrhu pogajanj z nami. Nemci so sprejeli v bistvu vse naše pogoje ter dne 7. junija podpisali premirje, ki določa, da obsega naša uprava in zasedanje Rožek, Celovec in Velikovec, dočim ostane Nemcem Št. Vid, Feldkirchen in Beljak z železniško progo v Trbižu. Severno od jugoslovanskega ozemlja je določen 10 km širok pas, v katerem se ne sme nahajati noben nemški av-

LISTEK.

Povest o ministru, ki je valil jajca.

Španska pravljica, priobčil dr. L. Léonard

Te se je zgodilo v daljni, topli španski deželi v tistih starih, dobrih časih, ko ni bilo med ljudstvom še nobene politike, ahedov, volitev, poslancev in drugih takih reči, ki so na primer v zadnjih časih rajale Avstrije tako grenile življenje kmarjem starodavne države. Namesto vraga tega je bil v onih časih dvor, in medsebojne spletke raznih dvorjanov, domači prepiri med starim kraljevim dvorom in razne majhne ljubosumnosti so porivali naprej vedno škripajoči državni voz.

Takrat je živel na Španskem kralj ... a kjer je kralj mora biti tudi kraljica. Seveda je bil tudi tako imenovani prvi minister, ki je takorekoč vse vladal in — kakor je bila takrat po vseh dvorih splošna navada — ni smel manjkati tudi dvorni norec, ki je skrbel za kratek čas in zabavo Minister je ušival veliko naklonjenost kraljici, nasprotno je pa kralj največ dal na dvornega norca, katerega je imel raje, kot celo kraljestvo. Med norcem in ministrom je bil neprestano prepir, vsak je vlekel na svojo plat in cel dvor je bil razdeljen

na dve stranki. Kraljica je vedno držala z ministrom, kralj pa z norcem.

Nekoč se spreta norec in minister take za hudo, da se je slednjič minister izpozabil in zoper vsa pravila dvorne uljudnosti norec prišel nekaj zaušnic.

Norec izgine in ga ni nekač časa na izpregled.

Kralj postaja vedno bolj šameren in slabe volje. Jed mu ne tekne, prestol ne ugaja, ker nima ob strani norca. Brez njega ni mogel pe ljati dvora in ne vladati države. Pokliče torej ministra in ga nahruli oistro:

Ti si kriv, da nam je zbežal naš kraljevi norec. Imela sta vedno med sabo tišo neumno politiko in stranke ... slednjič se je naveličal in šel. Pojdi ga iskat, spravi se z njim in pripelj nam ga razaj, če ne, odtegnemo se tebi našo kraljevo milost. Dvornega ministra dobili je lažje, kakor pa dvornega norca. Zepamni si!

Minister se prikloni do trebuha in ošide. Najprej gre potokiti kraljici.

V zadevi norca pa ni z Njegovim kraljevskim veličanstvom nobene šale — odvrne kraljica. — Vse drugo odpusti, toda norca mora imeti. Ne preostane, kakor da ga s iskat in pripelješ nazaj. Z dvora ni odšel, mora biti kje skrit.

Minister išče norca z 2.lostnim srcem in po večeno glavo, prišče dvorano za dvorano, gre doli v klet, pogleda pod stopnjice, podstrešje, a

nerca ni nikjer! Slednjič zapazi v podstrešju prav v zadnjem kotičku malo shrambico, odprta vratica in res zagleda norca. Popolnoma je slečen, sedi na košarici in dela: kol kol kol

Kaj pa delaš! — zakriči minister presenečen. Norec pa odgovarja samo: kol kol kol

Ali si res znorel! — vpije minister.

Kol kol kol

Ne bodi vendar zeumen! — nadaljuje minister — in pojdi z mano h kralju, ki te potrebuje. Kol kol kol

Minister prosi, roti, zmerja, malodane joče, a ne dobi od norca drugega odgovora, kot nerazumno kokodakanje. Po dolgem, dolgem prigo-varjanju šele izpregovori razumno besedo:

Pusti me pri miru saj vidiš, da valim jajca. Kralj rad je pohane piščance, a slučajno nobena kokija neče valiti. Torej sem se odločil, da mi jih izvalim jaz. S dim že dva tedna, še teden, pa bodo izvaljeni, torej vidiš, da ne morem doli h kralju.

Poldi samo trenutek, samo toliko, da te kralj vidi. Če ne, spodi se mene, kar bo velika škoda za državo.

Ne morem niti minufu. Ti se ne veš, jajca se hitro prehlade ...

Minister prosi, roti, joče, se ne gane z mesta, da se slednjič tudi norcu omehta trdo srce.

Samo, če ti med tem časom sediš na jajcih, dokler se ne vrnem ...

strijski vejak. Vse sovražnosti na Koroškem se bile tako ustavljene.

Teda Nemec ne pozna zvestobe. Nekaj ur pozneje, ko bi se naj odobrili končnoveljavní podpis, so se nemški odposlanci skesali, se začeli izgovarjati in sklicevati na nek koncem maja v Parizu po ententi izdan sklep, ki da je pozval obe stranki, naj izpraznita celovsko kotlino. Naši odposlanci se pa izjavili, da je bila pogodba sklenjena pravnoveljavno. Sedaj se vrše pogajanja med vladama v Beogradu in na Dunaju, kojih izid še pa ni znan.

Kar se dela v Parizu . . .

Nemci godrnjajo, povečajo glave, težije in so skrajno nezadovoljni. Iz tega pa še ne sledi, da bi bili s pariškimi načrtom mi zadovoljni. Razmerno najugodnejše je še za Štajersko, a tudi tukaj bo treba marsikaj popraviti, oziroma pojasniti. — Predvsem je nejasno, kaj je z železnico Špilje-Radgona. Razume se, da mora železnica, ki veže Maribor z Radgono, biti slovenska. V nasprotnem slučaju bi prišlo do naravnost neumnih posledic. Tako n. pr. bi morala kmečka mati, ki bi iz okolice Radgone hotela iti obiskat sina-dijaka v Mariboru, morala dati med potjo dva ali celo trikrat pregledati prtljago na državni meji in vsakokrat zamuditi približno dve uri! Ozamije, po katerem teče ta železnica, ni čisto naše, mi imamo na njem zgodovinske, zemljepisne, gospodarske in narodne pravice.

Nejasna je zadeva Prekmurja. Izgleda, kakor da bi nam hoteli prisediti del Prekmurja, a ne popolnoma do Sv. Gotharda. Torej bi razrezali še to najmanjšo vejo slovenskega plemena.

Nekaj naravnost gorostasnega se pripravlja na Koroškem. Koroške Slovence so raztrgali na štiri kose. Kanalsko dolino do Vrat hočejo brez vsakega pomisleka dati Italijanom. Beljaška okolica in Ziljska dolina bi menda ostala pri Nemcih (a so še neki skrivnostni pridržki, najbrže si lasto pravico do te zemlje tudi Italijani), celovška kotlina bi mogoče prišla k Jugoslaviji, a imajo tudi tukaj še neke tajne pridržke, ljudsko glasovanje ali kaj podobnega. Samo Podjunsko dolino bi brez pridržkov dali SHS. Barantanje za koroške Slovence bo eno najramotnejših poglavij v zgodovini pariške konference.

Boj za Banat.

Stari zgodovinski Banat, dežela, ki leži pri Beogradu onstran Donave, se deli na tri županije: toro utalsko, temeško in kraško-slovensko. Prebivalstvo je bilo nekdanje čisto jugoslovansko in je živel pod srbskimi vojvodi. Radi tega se ta dežela tudi imenuje »Vojvodina«. Polgoma so bili Slovani iztrebljeni in v rodovitno deželo so se preselile razne druge narodnosti, tako, da je sedaj prebivalstvo zelo mešano. Poleg Rumunov in Srbov prebivajo v Banatu Madžari, mnogo Nemcev, Jude, Slovaki, Rusini. Zanimivi so Krašovani in Sekci, dva jugoslovanska plemena katoliške vere, a različna od Hrvatov in Srbov. Za lepi Banat je hud prepir med Rumuni in Srbi. V Parizu so deželo razdelili. Kjer je več Srbov, pripada Srbiji, kjer pa več Rumunov, Rumunski. Zoper te odločitve je med Rumunci veliko razburjenje in že

Minister privoli, norec vstane in se obleče, minister pa sleče z zlatom obšiti frak, položi poleg sebe na tla veliko umetno špansko vlasuljo, odloži velikanski beli ovratnik, ki je izgledal kakor krožnik, sezuje tesno k bedrim napeto hlače in se vsede na jajca. Norec ga še poduči, kako naj meša in kako naj govori: kol kol kol — ter odide.

Pride h kralju . . .

Kralj skoči s prestola, zlata krona se mu poveže na glavi, z žezlom zadene ob zid, da se mu odlomi špica, ko zagleda ljubljanskega norca.

Kje si bil, dragi moj norec? Ne veš, kako težko je bilo vladanje brez tebe . . .

Norec pa položi prst na usta:

Pst! . . .

Kaj pa je zope?

Veliko čudo! Pojdite z mano, da vam pokazam . . .

To bo zopet nekaj posebnega! — zavpije kralj, si popravi na glavi krono, zadrigne pri hlačah nasmuice, vrže čez rame škrlatni plašč — vse je naredil sam in ni čakal, da bi ga napravili njegovi dvorni hišpaci — potem pa zakliče

groze, da zapuste Pariz, ako ne dobe celega Banata. Zlasti je boj za mesto Temešvar, ki je po večini nemško, a Nemci žele, da bi se jim dala pravica glasovanja. V tem slučaju bi glasovali za Srbe in proti Rumunom.

Madžari in Čehi v boju.

Med Madžari in Čehoslovaki se bije zadnje dni na slovaški zemlji huda borba. Madžari imajo dobro organizirano armado pod vodstvom maršalov Boreviča in Kőveša. Do 9. junija so Madžari zasedli zopet polovico slovaškega ozemlja. Madžari strahovito divjajo po Slovaškem. Ropajo, morijo in požigajo tako kot so počenjali Nemci na Slovenskem Koroškem. Antanta je ragrozila Madžarom s hudo kaznijo, če takoj ne ustavijo sovražnosti proti Čehom.

Povsod enaki.

Na albanski meji in v Ljumi so se pojavile albanske čete, ki delajo napade preko meje v Staro Srbijo. Srbske obmejne straže so o krepilene. Uspehov albanski napadi niso imeli nobenih. Od ujetih Arnavtov se je dogajalo, da organizirajo to četovanje laški provokaterji.

V Čraigori so se vgnezdili Lahi brez vsakega povoda in pravice v primorskih mestih: Dultin, Bar, Vir, Pazar. Od tu organizirajo arnavske roparske čete in podkupujejo črnogorske slabe značaje, da delajo nemire po črnogorskih obmejnih krajih. Kadar so oblasti taki tolpi za petami, zbežijo preko meje k Italijanom, da se vrne pri drugi priliki.

Še nekaj o denarju.

Slišijo se glasovi, naj bi se zamenjala avstrijska krona za novi srbski dinar, krona za dinar. Sliši se lepo, toda potem bi bilo med ljudstvom ravno toliko dinarjev, kakor sedaj kron in imeli bi isto veljavo, kakor sedaj krona. Denar bi imel ravnotako malo veljave, kakor sedaj, draginja bi bila vsled tega ista. Kdor bi imel obilo dinarjev, bi živel dobro, kdor prodaja, bo z zadovoljstvom štel papirje, kdor ima stalno plačo v denarju, bo vzdihoval, kdor kupuje, bo delal prestrašen obraz. Vse kot sedaj. Taka zamenjava bi bila samo neko slepilo bogatašev, s katerim bi ljudstvu natvezli, da se je neka denarna ureditev izvršila, v resnici bi pa ne bilo nobene. Ako se zamenja en dinar za tri krome, tudi ne bo veliko pomagano. Denarja bo imel vsakdo dve tretjini manj, za to pa trikrat več vrednega. Seveda je nevarnost, da bi hoteli prodajalci prodajati vse eno po starih cenah, a to bi bilo mogoče preprečiti. Kdor prodaja, bi bil na istem, na boljšem bi bil, kdor ima plačo v denarju (delavci, uradniki itd.) ker bi potem dobil denar, ki bi bil več plačal.

Mimogrede se je treba še dotakniti vprašanja, kaj s starimi dinarji? Ali naj se zamenja en star dinar za enega novega, kar bi mnogi pri nas želeli. Poslednje bi bilo pač neizvršljivo, ker stari srbski dinar ima na denarnem trgu veliko večjo vrednost, kot krona. Ako bi hoteli postaviti dinar na isto stopinjo s krono, ne bo nikdo zamenjal dinarja, ampak ga bo raje othotapil čez mejo. Bilo bi tudi krivično. Stari srbski dinar ima čisto

kraljici, ki je v sosednji dvorani sedela na zlatem prestolu:

Urša hitre! Norca imamo, pokazal bo nekaj imenitnega.

Tudi kraljica skoči nasenkrat s svojega prestola, glas gre iz dvorane v dvorano, kmalu se zbero vsi, kar je služabnikov in služabnic na dvoru, ter gredo: kralj naprej, kraljica za njim, po tem vsi dvoraki služabniki in služabnice, drug za drugim, a norec kaže pot. Prehadijo hodnik za hodnikom, stopnjice za stopnjicami, vedno dalje in vedno višje gori proti podstrešju, norec odpre vrata na podstrešje, motajo se med starimi košarami, polomljenimi omarami, starodavnimi prestoli in drugo tako ropotijo vedno dalje proti zadnjemu kotu. Tu najdejo na malih vrticah zapisano besedo:

Veliko čudo!

Norec odpre vratica rekoč: »Veliko čudo! Velicanstvo, poglejte, kako vaš minister jajca vali!«

A v kotu je sedel na jajcih minister popolnoma slečen in kokodakal: kol kol kol!

Od onega časa velja na Španskem pregovor: Minister jajca vali! — če se hoče reči, da se godi nekaj posebno čudnega.

drugačno podlago kredita, kot naša krona, namreč države. Tam je država in sicer entanti prijateljska država, mi smo del sovražne Avstrije, ki veljamo le, v kolikor smo združeni s Srbijo. Brez zveze s Srbijo bi stali mi v ravno takem ali še hujšem denarnem polomu, kakor Nemška Avstrija. Kot sovražniki bi morali provzeti del avstrijskih dolgov in vojne odškodnine ne samo drugim državam, nego tudi Srbiji. Sovražnik bi zasedel naše železnice, naše rudnike, gozde itd. Dinar je več vreden nego krona, ker ga podpira srbska državna organizacija in srbski vojni meč. Ali naj srbski kmet, ki se sedaj na Koroškem vojskuje za Slovence, izgubi tretjino svojega denarja zato, da ne bo izgubil nemškutarski gospod, ki je svojega sina poslal v Nemško Avstrijo, da se vojskuje proti nam? Sicer je pa to vprašanje brez posebne važnosti, ker starih srbskih dinarjev v razmerju s kronami ni veliko. Saj jih je še avstrijska vlada, ko je zasedla Srbijo, zamenjala s kronami.

Ako zamenjamo krono za dinar, bo ostale vse pri starem, to se pravi denarneži bodo stali dobro, reveži pa slabo. Ako zamenjamo tri krome za en dinar, bodo trpeli vsi enako. Kdor si je pridobil denar med vojsko ali kdor ga ima zelo mnogo bo trpel lahko, kdor si je pridobil pred vojsko ali ima prihrankov malo, bo trpel težko. Denarne vprašanje pa s tem še ne bo rešeno. Denarno vprašanje je mogoče rešiti samo na sledeči podlagi: Manj papirnatega denarja med ljudmi, več zlatega! Papirnati denar je treba potegniti v znatnem delu iz prometa in gledati je treba, da pride zlato v deželo. Prvo bi se dalo doseči s delno ali celotno oddajo premoženja. Tejerodnim veleposesnikom, podjetnikom, kapitalistom naj bi se zassglo njihovo premoženje brez vsake odškodnine. Odškoduje naj jih država, kateri pripadajo, če hoče in more. Naprimer tovarna naj se spremeni v zadružno podjetje. Delež bi imeli delavci, ki delajo v tovarni in deleže bi izplačevali od zaslužka v tedenskih obrokih. Država bi dotični papirni denar katerega bi dobila za deleže, sproti uničevala in na ta način bi bilo denarja vedno manj, a vedno več vreden. A tudi domačim državljanom bi morali vzeti premoženje, ki presega neko gotovo višino. Samo na ta način bi zamogli podpreti našega delavca, majhnega in srednjega kmeta in razne uslužbeniške sloje, ter odpreti pot trgovini in obrtnosti. Seveda bo treba, preden pride do tako radikalne poteze mnogo težkih političnih bojov z našimi kapitalisti, ki bodo skušali odvaliti bremena glavno na plača nižjih in srednjih stanov. Na Hrvaškem imajo judovski kapitalisti in madžaronski grofi veliko moč, v Bosni se računa z vplivom turških veleposesnikov, begov, glavne nasprotnike bomo pa imeli v bogatih predstaviteljih Banata in Bačke. Seveda tudi pri nas na Slovenskem ne pojde brez socialnih bojov.

Zmanjšati število papirja in prilegniti v državo zlato! Posojilo ni še nobena rešitev, ker od posojila je treba plačevati obresti. Zlato bo prišlo v državo, ako bomo več izvažali nego uvažali. Za izvažanje bomo imeli naprimer: les, premog, razne poljske pridelke (tobak, vino, opij, jožno sadje in zelenjavo itd.). Razviti moramo tudi obrt, ustanavljati tovarne, da ne bo treba mnogo uvažati iz tujine, obratno, da bomo marsikaj izvažali. Francozi so vrgli nad ljudstvo geslo: »delavnost, varčnost, treznost!« Narod, ki bo najbolj delaven in sicer dobičkonosno delaven, varčen in trezen, si bo tudi najpreje opomogel iz splošnega denarnega poloma. Sledajič bomo s motrenim delom, varčnostjo in treznostjo privedli do denarnega ravnotežja, vendar ne brez težkih sunkov v žepe kapitalistov. Ne se torej dati preslepti od fres, ki sedaj trče po zraku in imajo samo namen preslepti ljudi, da ne bi zahtevali temeljite rešitve denarnega vprašanja s tem, da posežemo globoko v žepe onih, ki so doslej izjemali droge.

Srebrni delavski jubilej.

Dne 15. junija t. l. praznuje slov. krščansko socialno delavstvo petindvajseti taico od kar se je ustanovilo njih prvo delavsko društvo.

Neko nedeljo, bilo je 15. junija l. 1894 je romala truma slovenskih delavcev na Šmarno goro pri Ljubljani k Mariji Čudodelnici. Po opravljeni pobožnosti pred Materjo Božjo so se podali pod goro v Tacen v Žibertovo gostilno. Tam je dr. Krek, ki je bil takrat še stolni vikar v Ljubljani, delavstvo nagovoril in mu naslikal, kako bi bilo delavstvo veliko na boljšem, ko bi bili združeni. Delavstvo je z navdušenjem sprejelo idejo m'adega vikarja

in takoj tam ustanovilo svoje prvo Katoliško delavsko društvo. Z ustanovitvijo tega društva se je začelo delavsko gibanje po Slovenskem. Kdor govori danes s prvimi člani tega društva, vidi, kako se jim iskrijo oči in kako so prešinjeni notranje zadovoljnosti in notranjega veselja ob spominu na preteklo dobo. Človek bi jih kar poslušal, ko pripovedujejo, kako so se morali boriti s svojimi gospodarji, ki so jih bili popolnoma neznajli. In v svojem boju in odločnosti so zmagovali bolj in bolj. Prišli so socialni-demokratje in pričeli nastopati proti veri, proti duhovnikom, sploh proti vsemu, kar je le količkaj po verskem dihalo. In zopet je bilo slov. krščanske socialno delavstvo prvo, ki se je postavilo novim prerokom po robu. Nikdar jim ne izginejo ti dnevi boja iz spomina. Na eni strani so bojevali boj proti kapitalistom, na drugi pa boj proti sovražnikom vere. Nebena stvar jih ni preplašila. Nasprotno, vrste krščanske socialnega delavstva so se množile dan za dnem. Pod vodstvom dr. Kreka in Jožeta Gostinčarja in drugih delavskih prijateljev so zbojevali precej hudih bojev. Le prekmalu se je pokazala potreba po nekaki skupni zvezi. Ustanovili so Jugoslovansko Strokovno Zvezo. Tisoči delavci so se združili v njej. Saj ona jim je dala vsega, kar le more delavska organizacija dati, organizacija, katera ni imela pri svojem porodu polno močnejšo ženka in cvenka. Združeno delavstvo je doseglo veliko uspehov. Se li morda še spominjate bojev za volilno pravico. Tu je govorilo slovensko krščansko socialno delavstvo svojo odločilno besedo. In če pogledamo danes vrste tega delavstva po celi Jugoslaviji, jih vidimo dolge napregledne vrste samo trdnih, značajnih mož, žena fantov in deklet, ki so pripravljeni storiti vse, da se udeležijo program, za katerega so se podpisali in ne manj tudi prisegli. Božji blagoslov spremlja njih delo. Samo On gori v nebesih vé, koliko so oni dobrega učinili, kako so obvarovali domovino pred notranjimi nemiri in ne dolžno krvi. Jugoslovanska Strokovna Zveza v Ljubljani praznuje petindvajsetletnico ustanovitve prvega Katoliškega delavskega društva na Slovenskem tam kjer se je ustanovilo. Pod znožjem prestola Marije Čudodelne se bo obhajal prvi slovesni delavski tabor in popoldan drugi tabor v Tacnu v Žibertovi gostilni, tam, kjer je naš sedanjí oče minister za socialno politiko Jože Gostinčar rekel dr. Kreku zgozdovinske besede, ko je dr. Krek vprašal, če je mogoče ustanoviti delavsko društvo in mu je Gostinčar, takrat še delavec v ljubljanski predilnici, odgovoril: „Dá, je mogoče“.

In kaj naj storimo mi, krščansko misleči delavci ob srebnem delavskem jubileju? Komur le čas in gnotne razmere dopuščajo naj ne zamudi dne 15. junija na Šmarno goro k zibelki, kjer se je porodila naša moč. Pokazimo, da nas je veliko, pokazmo pa tudi, da hočemo delati odločno in neomajno, da zasijejo nam v mladi naši domovini lepši dnevi in lepša bodočnost. Kristus, ki je naš vzor in katerega nauki nam kažejo pot, je s svojimi nauki spreobrnil milijone in milijone duš, je ustvaril svet, kjer naj vlada pravičnost. Dokazimo dne 15. rožnika na Šmarni gori, da so nam njegovi nauki sveti in da hočemo spremembo človeške družbe le po njegovih naukih. Zatorej tovariši in tovarišice na svidenje na Šmarni gori pri Ljubljani.

Tone Kogelj, delavec.

Prvo američansko pismo.

Naš urednik je dobil iz Severne Amerike naslednje pismo.

R. C. Holy Cross Rectory, Bridgeport, Conn. 9. maja 1919.

Dragi prijatelj! — Po tako neznansko dolgem času je slednjič danes bila objavljena vest, da je poštni promet z našo domovino odprt. Tako dolgo

biti odrezan od svojih domačih, je neznosno. Mi tukaj si nismo skušali vojnih grozot, vendar nam dajo od vseh strani čutiti, da vojska ni nikaka debrota. Ker se vseh stvari velike množine izvaža, se marsikaj težko dobi in le za drago ceno. — Vendar pa se mi tukaj nimamo vzroka pritoževati če vpoštevamo, kaj ste morali doma trpeti, kake živje prinesli. Vse nas muči ena misel, kako je doma? Dobivamo iz raznih strani popolnoma si nasprotujoča poročila. Iz tega si je težko napraviti pravo sodbo. Bodi tako dober, če dobiš to moje pismo, odgovori in piši mi. Silno sem radoveden, neve naša država Jugoslavije, kaj so njene resnične meje? Ali se vgerski Slovenci pripojeni? Za kakšno obliko vlade je ljudstvo? Tukaj se zaradi tega mnogo papirja porablja od strani dveh strank katerih ena: Jugoslovanska Republišanska zveza (liberalna stranka) se vnema za federativno republiko, dočim druga: Slovenska Narodna Zveza (kršč. socialna stranka) zagovarja kraljevino SHS. Po mojem mnenju nima nobena stranka pravice se vmešavati in odločevati obliko vlade, zakaj ta pravica pristaja samo vam doma živčim SHS. Naša je le dolžnost, da pomagamo k dejanski svobodi naroda, naj že potem ima tako, ali tako vladno obliko.

Zaradi vgerskih Slovencev sem radoveden, ker jih imam veliko večino v svoji fari, pa so strašni maščaroni. Čital sem v nekem hrvatskem listu, da je jugoslovanska armada zasedla Medimurje in nekatere prekmurske vasi. Koliko?

Kako je v Mariboru, v okolici, kam pripada naš St. Ilj? Če je resnica, kar se je pisalo, kako so pomeđi z Nemci v Mariboru, je res imenitno! Je veliko duhovnikov padlo? Kateri? Gotovo obšutno pomanjkanje duhovnikov.

Jaz sem, hvala Bogu zdrav in zadovoljen. Sem zdaj že sedmo leto na župniji, ki sem jo organiziral. Večina ljudi se zdaj odpravlja domov. Če bodo tako šli, kakor se odpravljajo, bomo kmalu pastir brez čede. To mi pa ne dela posebnih skrbi, ker je drugod dela več ko zadosti.

Za danes sklenem. Ako dobim odgovor, bom prihodnjič pisal več. Srčno pozdravljam Tebe, Tvoje družino in vse znance Tvoj. Mihal J. Golob.

Moja naslov: Reverend M. J. Golob, 450 Pine Str. Bridgeport, Conn.

S Pohorja in iz Dravske doline.

Kmetje! Ne dajmo se goljufati! Agenti hodijo okoli kmetov, kmečkih najemnikov in delavcev in vabijo na vstop v novo dne 1. junija na Kranjskem z ustanovljeno »Samostojno kmetijsko stranko. To ni prava »kmetijska stranka«, ampak neka od liberalcev in šušterčijancev ter drugih elementov ustvarjena tvorba, ki ima namen pri prihodnjih volitvah poslancev razdrobiti, raztrojiti in še celo razcepiti kmetovalce, njihove najemnike in delavce in na ta način pravemu kmečkemu stanu odvzeti njegovo sijajno moč v Jugoslaviji, odvzeti mu poslaniske mandate in tako pomnožiti njegove nasprotnike. Kmetje in njihovo ljudstvo je že organizirano v »Slovenski kmečki zvezi.« To je naš pravi dom! Torej pozor!

Tedenske novice.

Č. g. Anton Belkovič, župnik v Artičah pri Brezicah, je nevarno zbolel. Bil je v sanatoriju v Zagrebu operiran, kjer si zdaj išče zdravja. Sobotom se priporoča v memento!

† Dekan Franc Dovnik. Iz Gornjegradu je dospela žalostna brzoglasna vest, da je dne 4. t. m. umrl tamkajšnji dekan, župnik in duhovni svetovalec č. g. Franc Dovnik. Blagi gospod je bolehal že dalje časa, ustavljal se je smrti s svojo močno daravo, a smrt je bila močnejša, zmagala je smrt. Rajni g. Franc Dovnik je bil rojen leta 1859 v Krčevini pri Mariboru. Po končanih srednješolskih študijah je vstopil v mariborsko bogoslovje, kjer je bil leta 1872 posvečen v mašnika. Kot dušni pastir je deloval na številnih krajih naše škofije in sicer kot kaplan od 1872—1874 v Vuzenici, od 1874—1875. pri Sv. Martinu pri Slovenjgradcu, od 1875—1877 v St. Ilju pod Turjakom od 1877—1878 kot kaplan in provizor na Gornji Polskavi; od 1878—1880 kot kaplan in provizor pri Sv. Mihaela pri Šostanju, od 1880 do 1884 kot kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Dne 12. marca 1. 1884 je bil nastavljen za kura ta v kaznišnici v Messendorfu pri Gradcu, katero službo je opravljal do 1. marca 1. 1887, ko je bil imenovan za provizoričnega in pozneje za redne

ga profesorja moravke na bogoslovnem učilišču v Mariboru. L. 1889 je postal pečovatelj bogoslovja. Na bogoslovju v Mariboru je poučeval samo nekaj nad tri leta in sicer do 20. oktobra 1. 1890, ko je bil imenovan kot dekan in župnik v Gornjemgradu, katero službo je opravljal do svoje smrti zvesto in vneto. Njegovo neumorno delo je odlikovala visja cerkvena oblast s tem, da je bil dne 27. novembra 1890. leta imenovan duhovnim svetovalcem. Pogreb draga rajnika se je vršil v petek 6. t. m. dopoldne. Blagemu duhovniku naj bo Vsemogočni pravičen plačnik! Potivaj v miru!

† Župnik Štefan Turkuš. Keras se je raznesla med mariborsko duhovščino vest o smrti gornjegrajskega dekana, že je prispelo iz Sremelj pri Brezicah drugo ravnotako žalostno poročilo o smrti tamkajšnjega župnika č. g. Štefana Turkuš, ki je umrl v četrtek, dne 5. t. m. Rajni gospod je bil rojen leta 1861 v Majšbergu pri Slov. Bistrici in je bil v mašnika posvečen leta 1885. Kot kaplan je služboval od leta 1885 do 1886 v Lačah pri Gornjemgradu, od leta 1886 do 1893 pri Sv. Petru pri Mariboru, nakar je postal provizor in dne 11. novembra 1894 župnik v Sremeljah. Rajni g. župnik je bil tihega in mirnega značaja, priden delavec v cerkvi in izven cerkve, vester in izpolnjevanje svojih dolžnosti ter posebej vnet za šolo. Bil je tudi zelo gostoljuben in posrečljiv tujcem in prijateljem. Pogreb, ki se je vršil v soboto, dne 7. junija, dopoldne, je bil, kakor nam poročajo iz Sremelj, nad vse veličasten in je pekoval, kako zelo priljubljen je bil rajni gospod župnik pri svojih župljanih. Udeležilo se ga je tudi 18 gg. duhovnikov. Rajnemu gospodu je govoril za slovo, služil sveto mašo ter vodil pogreb mil. g. kanonik in dekan Josip Mešiček. Bog daj rajnemu gospodu večni mir in pokoj!

Poroka. V St. Jurju ob južni železnici se je v nedeljo, dne 8. junija poročil g. Franc Žager, mestni učitelj v Celju z gospd. Jožico Kincl, hčerko uglednega gostilničarja in posestnika Franca Kincl. Priči pri poroki sta bila g. nadučitelj Ant. Sivka in posestnik in gostilničar Alojzij Planštajner. — Mlademu paru želimo obilo, božjega blagoslova, sreče in zadovoljnosti.

Državna gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za 1. razred državne gimnazije v Mariboru se bodo vršili dne 7. julija od 10. ure dalje. Vpisovanje za nje bo dne 6. julija od 9. ure dalje; komur je neprilичno ta dan priti osebno, ta naj pošlje do 6. julija gimnazijekemu ravnateljstvu krstni list in zadnje šolsko izpričevalo (naznanilo) in pride dne 7. julija naravnost k skušnji. Iz nemščine se ne bo izpraševalo; zahtevalo pa se bo dobro znanje slovenščine in računstva, v obsegu snovi štirih ljudskošolskih razredov ter katehizma.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru ima dne 26. junija ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom, h kateremu vabi vse člane. Ako bi ob desetih občni zbor ne bil sklepčen, se vrši 1 uro pozneje občni zbor pri vsakem števila udeležencev. — Načelnstvo.

Izlet mariborskega Orla v Hoče. Na binkoštni ponedeljek popoldne je ob krasnem vremenu napravil mariborski Orel izlet v bližnje Hoče, ki je v vsakem oziru uspel popolnoma zadovoljivo. Udeležba je bila prav dobra in zanimanje zelo veliko. Vrli Hočani so priredili našim Orlom in Orlcam nadvse lep sprejem, za kar jim bodi izročena priročna zahvala.

Častno občanstvo. Naša vrla okoliška občina Pobrežje pri Mariboru je imenovala okrajnega glavarja dr. Lajnšiča in generala R. Maistra svojim častnim občanom. Okrajnemu glavarju dr. V. Lajnšiču se je odposlalo sledeče pismo: »Vaše blagorodje! Za Vaše uspešno delovanje na polju prehranitve našega območnega ljudstva in za vzdrževanje reda in mira v našem okraju Vas imenuje podpisani občinski svet za častnega člana občine Pobrežje.« Slede podpis. General/R. Maister je pa dobil sledeče pismo: »Za Vašo uspešno branitev naših mej, kateri se je zahvaliti, da se je naša mlada država utrdila na severu, imenuje podpisani občinski svet Vaše blagorodje za častnega občana občine Pobrežje.« Slede podpis.

Vsenemška hujskajoča društva razpuščena. Vlada je razpustila v ozemlju deželne vlade vse podružnice hujskajočih ponomčevalnih društev Südmark in Schulvereine. Njih premoženje je zaseženo v korist državi. Švabi so žal večino premoženja teh društev spravili že poprej v Nemško Avstrijo. Ta društva so zanesla v naše kraje hujskajočo vsenemško politiko. Spravljala so v naše kraje lutrovske

Švabe in potujčevala našo deco. Sedaj pa so morala zginiti. Ves trud in napor tujcev ponemčiti naše severne kraje, je bil zaman. Tujci morajo oditi, kakor slaboglasna ženska s plasišča.

Slavnost v Mariboru preložena. Za nedeljo, dne 15. junija, je bila naznanjena velika slavnost, s katere bi se naj slovesno obhajala priklonitev Maribora in obmejnih krajev k Jugoslaviji. Vse je že bile deležene, zadnji hip pa se je slavnost preložila, ker se vojaštvo radi položaja na Koroškem ne more udeležiti slavnosti.

Pritožbe kmetov in oženjenih delavcev. Iz Trbovlj nam pišejo: Pri nas in v Hrastniku imamo sedaj 4000 rudarjev, kateri so vsled svojega zaslužka podvrženi davkoplačevanju. Zaslužijo povprečno od 600 do 800 K mesečno to je: letno 7700 do 9600 K. Davčna oblast naj predloži vodstvu rudnika, predpisile davka in naj ene same plača predpisani davek. A desedaj ne postopa dlate napočeo? Vsak posameznik se obvesti, kolike ima davka plačati in če ne plača, ga pride davčni sel rubiti. Pri oženjenih, kateri imajo pokništvo, rubčena se kaj izda, a neozmenjeni pa se posmekujejo in norec brljejo iz berila. Vseled tega izgubi država mnogo davka. Nas kmete in oženjene delavce pa na vsak način prisilijo k plačevanju, vojne debelkarje in neozmenjene pa ne. Nam se ne odsteje niti vinarja. Naspretniki kmeta pa se nam smejuje in vpijeje: »Paucr delaj in plačaj!«

Protest našega naroda. Po vsej Jugoslaviji so se zadnje dni vršili shodi proti krivici, ki se je zgodila našemu narodu s tem, da nam hočejo odrezati od našega telesa najboljšo jugoslovanske kraje: Beljak, Ziljska dolina, Gorič, Trst, Istro in del Dalmacije. V Pariz so se poslali odločni protesti jugoslovanskega ljudstva. Našim mirovnim poslacem se je naročilo, da krivičnega miru ne podpisujejo.

Ribnikar Delfe je kranjski politik posebnih manir, vsled katerih je v lastni stranki zelo priljubljen. Priljubljen bi se menda rad tudi na Štajerskem in zato je v »Mariborskem delavcu« objavil napad na ministrskega podpredsednika dr. Korošca kot prehranjevalnega ministra čez, da hoče zepet upeljati rekvizicijo za razna živila po kmetih. Kako je s to zadevo smo pojasnili v posebnem članku. Menda ni odveč dodati še v pojasnilo, da je g. Ribnikar Delfe zadnjič bil kandidat za mesto prehranjevalnega ministra, katerega mesta pa ni dobil on, marveč dr. Korošec. Zato se je g. Delfe Ribnikarja pomnožila ljubezen do — slovenskega kmeta.

Anglija in Francija priznali Jugoslavijo. Anglija in francoska vlada sta priznali kraljevine SHS ter izrazili zadovoljstvo nad ujedinjenjem Jugoslovancev.

Kmečka Zveza v Trbovljah. Ustanovni zbor za to potrebno društvo se je vršil dne 1. t. m. v Društvenem domu. Kaj organizacija premars, vidimo najbolje pri tukajšnjih organiziranih delavcih: vse desedejo. G. Kremar iz Ljubljane pa nam je prav jasno razložil in dokazal, da so naše kmeti najboljše zastopane v Kmečki zvezi, ki je res kmečka in krščanska. Takoj se je sestavil odbor iz najuglednejših kmetov posameznih vasi z M. Gričarjem na čelu. Ustanovila se je tudi pisarna KZ, ki deluje v kaplaniji vsako nedeljo po prvem sv. opravilu, daje pojasnila glede pritožb, prečenj in sploh v vseh kmečkih zadevah. Kmetje, obračajte se na njo in držite se dobro svojega kmečkega društva; kakoršno boste vi hoteli, tako bo.

Premirje med slovenskimi strankami ni gotovi. Endje demokratske stranke razlagajo take, da udarjajo po slovenskih duhovnikih. Če to delajo gotovi socialodemokratski kričaci, se tema ne čudi

me, ker kaj drugega ti ljudje ne znajo. Male bolj čudno pa je, če to dela demokratski poslanec Delfe Ribnikar, ki je nekak podpredsednik demokratskega kluba v Beogradu. Kako ta stranka, ki se ponosa s tem, da je edina in najbolj državna stranka, pojma ne slege in edinstvenost v delovanju slovenskih političnih strank, se vidi iz tega, da Delfe Ribnikar v »Mariborskem Delavcu« udarja po slovenskih duhovnikih kot po »farovski gospodi«. Olike pa taka! Dnevnik pa še večja!

Gospodarske novice.

Cene za sol. Od 1. junija nadalje so določene za sol sledeče cene: za 100 kg kamenite ali zmlete soli 135 K, za 100 kg morske soli 120 K in za 100 kg industrijske soli 66 K.

Zveplo. Obratno glavarstvo v Mariboru je prejelo večje zalogo žvepla za vinskega. Prodaja se pri petrolejski družbi v Mariboru, Grštska ulica 8 in sicer po 8,50 K 1 kg v nadrobni razprodaji. Zaloga je velika in se prodaja tudi vinogradnikom drugih glavarstev.

Opravičen strah radi vinske kapljice? V obmejnih vinskih krajih je zavlada laaenkrat razburjenost, ko je izveza vina naša vlada prepovedala, češ: kako pa naj vinogradnik potem v Jugoslaviji izhaja? Nemškiutarski hujakači pa še posebej podpihujejo te takre nezadovoljnosti. Teda ne boj se, slovenski vinogradnik: svoje polne blago bodeš tudi zdaj lahko pošlazo predal? Izvemo namreč, kako se v spodnjih Slovenskih goricah kupci kar trgajo za vino ter je n. pr. nek posestnik, ki je še pe trgatvi vino predal v Nemško Avstrijo po 6 K, pa ga kupec še ni odpoljal in ga zdaj tudi ne more, zdaj od domačih kupcev debil plačano po 8 K. — Opozorjamo torej tudi vinske kupce, da se še debil dosti dobre kapljice v zapadnem koncu Slov. geric tje do Svešine, Gornje Kungate in Sv. Jarja.

Vojaške oskrbovališče v Mariboru kupi večjo množico trdega in mehkega lesa za kurjavo po jake ugodnih cenah. Pozudniki naj se osebu ali pismente obrneje direktno na vojaške oskrbovališče, Eisenstrasse 16.

Zveza podružnic Slovenske kmetijske družbe za letošnji letošnji prired v nedeljo dne 15. junija t. l. ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Skorčiča v Ormožu zborovanje vinogradnikov, pri katerem se bodo obravnavale razne za vinogradnike zelo važne zadeve.

Dopisi.

Selnica ob Dravi. Redni občni zbor Hrastnice v Selnici se vrši dne 19. t. m. v lastnih prostorih ob treh popoldne z zasimivim vzporedom. Načelstvo želi, da se Selnitani v obilnem številu udeležijo občnega zbora, ker pride nadrevizer Vlad. Pušcjak.

Svečina. Hrastnica in posejlnica v Svečini ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. junija, ob štirih popoldne v posejlniških prostorih pri Kristju. Govoril bo tudi večak v denarnih in narodnogospodarskih stvareh nadrevizer Pušcjak iz Maribora. K prav občni udeležbi vabi — načelstvo.

Sv. Križ na Murskem polju. Dne 15. junija je tukaj po rani sv. maši čebelaraki shod v gostilni Josipa Kosi v Križevih. Predaval bo potovalni učitelj Jorantič.

St. Pavel v Sav. del. Čebelarska podružnica za Savinjske doline priredi v nedeljo dne 15. junija ob treh pop. pri Zganku p. d. Klinca v Šešah svoje prvo počastno podajanje združene ob jednem z občnim zborom. Spored: predsednikove tajnikove in blagajnikove poročilo, volitev odbora in slučajnosti. — Čebelarji, zlasti udje, pridite v prav obilnem številu! Odbor.

Slovenjgradec. Nekateri elementi trosijo v opravilo svojega boljševiszma — plenjenja nemških trgovin — o podpisanih podle, popolnoma

neresnične vesti, češ, da sva jim midva devolila krasti in ropati. Ker sva vsak trenutek v položaju, izpričati avejo nedelžnost, zato bova zoper vsakega, ki govori kaj takega o nama, nastopila pred sednjo. Resnici na ljubo merava tudi povedati, da hočejo nekateri merodajni faktorji najino zaslugi, ki sva si je pridobila pri osvoboditvi Slov. Gradca, iz zavisti spraviti v slabo luč, kar pa se jim ne bo posredilo. — Jofef Vrečko in J. Krušič, kaplana.

Navdušenje naših vrlih vojakov.

Naše uredništvo dobiva številna pisma vrlih jugoslovanskih bojevnikov, ki so se maševali za trplen e koroških Slovencev ter so pregnali divaške Švabe z lepe koroške zemlje. Žalibog, nam skromni prostor ne dopuša, da bi priobčili saj nekatera ta pisma. Zahvalujemo se hrabrim boevnikom: Srbom, Hrvatom in Slovincem za poslane pozdrave in poročila. — Da bodo naši čitatelji videli, kak duh premeta nate fante, priobimo nekatere odstavke pisma slovenskega junaka s Koroške:

Dolgo, dolgo so hrepeneli po osvoboditvi slovenski prebivalci Koroške ter čakali, da pride o njih i rešitelj, vendar enkrat se jim je izpolnila ta želja. Jugoslovanski oaki smo pod vodstvom našega generala Maistra strli na desnem krilu roko sovraga-Šemca. Na tak način smo preprečili po naših krajih njih surova dejanja: ropanje, požiganje, umore in druga grozodejstva Šemcev, katera so naravnost nepopisljiva. Iz celega srca in navdušenem zana e brate na Koro kem smo se mi vrgli na krutega sovraga pri sv. Pavlu in ga sunili v rebra, da e moral bežati. In tako je prišel Dračograd, Velikovec, Labud, sv. Pavel, sv. Andraž in celo Celovec v naše roke. Z belimi zastavami so nas po nekod prišli prositi milosti prei divi in prešerni Nemci. In mi smo bili tako milosrčni, da nismo storili Nemcem nadale nič žalega. Smatli so se nam uboge pare. Še nekaj strelav iz pušk in tepev in kapa la je vse umolknilo. . . Slovenci, Jugoslovanci, ki smo žanez gospodarji lepe Koroške pošiljamo vroče pozdrave čitateljem Slov. Gosp. četov. Škrabar, poddest. Širec, poddest. Antonovič, pešca Marinič in Farazin.

Listična uradnikstva.

Ptuj: O dogodkih dne 2. junija žal ne moremo poročati. Oprostite! — F. R. Oglenšak: Pisite na naslov: vojaški živnozdravnik M. Hinterlechner, Maribor. — Ivan Fiker, Zlatar: Obrnite se takoj na »kr. finančno ministarstvo v Beogradu. Opisite natančno vas alcaj in prosite, naj vam izposljuje zahtevani denar. — Zavidoviči: Dosedaj se še nemštra veloposestva nise razdeljevala. To se bo zgodilo še le tedaj, ko bo agrarna reforma dovršena. — Žetale: Pisma v Ameriko so sedaj prosta. Lahke svehodno pišete. Glede tujkanja pa vam svetujemo, da vsakega naznanite drž. pravdaistvu. Navedite zanesljive priče. — Poljčane: Radi galice pišite Slov. kmetijski družbi v Ljubljani. — Vurberg: Glede nošenja orožja se obrnite na štaj. obmejno po veljstvo.

Širite naše liste!

Sezija od 15. maja do konca septembra.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

Najmodernejšo in najpriljubljenejšo zdravilišče v Jugoslav.

IZJAVLJENJE

Naravni žvepleno-kislo-grenki virci. Zdravilišče za bolezni želodca, črevesa, jeter in ledvic. Zdravilišče za bolezni presnavljanja (diabetes, debelost) in putike (arthritis urica). Moderno kopalnišče z vsemi hydro-meharoterapevtskimi procedurami. Dijetetičen sanatorij za bolezni na želodcu, črevesu, jetri, ledvicah in za diabetikarje pod vodstvom strokovnjaka dr. Lavriča, iz tole

(poprej Rohitsch—Sauerbrunn)

svetovnoznane profesorja dr. Noordena. Vsakovrstne mineralne, solne in plavilne kopeli. Terenske kure za tropične bolezni, klimatoracija za nervozne, akrepčevske kure za živne bolezni, za bledico (chloro) Najboljše krepčilo za rekonvalescent po pljučnih boleznih, kot bronhitis, pleuritis itd.

Zdraviliška godba, zdraviliški kino, umetniški koncerti, gledališke predstave, športni prostori. Veliko številno moderno opremljenih hotelov in dependance, krasni izprehodi in izleti v okolico. Za prehrano najboljše poskrbljeno; lastna pekarna. Prospekte razpošilja brezplačno in na vprašanja odgovarja: Ravnatelstvo Drž. Zdravilišča »Rogaška Slatina«.